

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวแบบต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
- ลักษณะทั่วไปของหอกระจายข่าวแบบต่าง ๆ
 - ลักษณะของบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวแบบต่าง ๆ
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานของประชาชนในหมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
- ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการทดสอบความรู้
 - วิเคราะห์ เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานของกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการกับหมู่บ้านที่บริหารงานในรูปแบบอื่น ๆ
 - วิเคราะห์ เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานของกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว และหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว
- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวแบบต่าง ๆ
หอกระจายข่าวที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน 3 แห่ง
แห่งที่หนึ่งบริหารงานในรูปคณะกรรมการ แห่งที่สองบริหารงานในรูปเฉพาะบุคคล และแห่งที่
สามบริหารงานในรูปกิ่งคณะกรรมการ
- ลักษณะทั่วไปของหอกระจายข่าวแบบต่าง ๆ (ตารางที่ 1)
- จากการสำรวจหอกระจายข่าวทั้ง 3 แห่ง พบว่าหอกระจายข่าวที่มีผู้รับผิดชอบจำนวนมากที่สุด คือ 8 คน ได้แก่ หอกระจายข่าวที่บริหารงานในรูปคณะกรรมการ ส่วนหอกระจายข่าว

ในรูปกิ่งคณะกรรมการมี 5 คน และน้อยที่สุดคือหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลมี 2 คน ผู้
 รับผิดชอบสูงสุดในการดำเนินงานหอกระจายข่าวเป็นพระ 2 แห่ง และเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
 1 แห่ง บุคลากรที่มีส่วนรับผิดชอบงานต่าง ๆ ปรากฏว่าหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปคณะกรรมการ
 เป็นผู้ใหญ่ม้าน 1 คน ครูใหญ่ 1 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 2 คน และชาวบ้าน 3 คน
 หอกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการมีบุคลากรเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 2 คน ผู้ใหญ่ม้าน 1
 คน และชาวบ้าน 1 คน ส่วนหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลมีผู้ร่วมงานคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข-
 สุข 1 คน เท่านั้น สถานที่ตั้งหอกระจายข่าวอยู่ในวัด 2 แห่ง และที่สถานีอนามัย 1 แห่ง ลักษณะ
 การติดตั้งลำโพงกระจายเสียงพบว่าอยู่บนต้นไม้สูง 1 แห่ง บนหอสูงมีโครงเหล็กถาวร 1 แห่ง
 และบนแท่งค้ำน้ำ 1 แห่ง ค่าใช้จ่ายในกิจการหอกระจายข่าวส่วนใหญ่เป็นค่ากระแสไฟฟ้า จำนวน
 ค่าใช้จ่ายแต่ละแห่งไม่ต่างกันมากนัก คือ ค่าสุด 100 บาท และสูงสุด 300 บาท การดำเนิน
 งานเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานพบว่า หอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการและหอ-
 กระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการ เริ่มกระจายเสียงในปีเดียวกัน คือปี พ.ศ. 2529 ส่วน
 หอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลเพิ่งเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2531

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของการดำเนินงานหอกระจายข่าว 3 แห่ง จำแนกตามรูปแบบของการบริหาร

ลักษณะรูปแบบของการบริหารงาน ลักษณะทั่วไป	รูปคณะกรรมการ	รูปเฉพาะบุคคล	รูปกิจกรรมกรรมการ
-จำนวนผู้รับผิดชอบทั้งหมด ของหอกระจายข่าว	8 คน	2 คน	5 คน
-ผู้รับผิดชอบสูงสุด	เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	พระ	พระ
-บุคลากรที่มีส่วนในการรับผิดชอบงานต่าง ๆ ของหอกระจายข่าว	-ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน -ครูใหญ่ 1 คน -เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 2 คน -ชาวบ้าน 3 คน	-เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 1 คน	-เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 2 คน -ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน -ชาวบ้าน 1 คน
-บริเวณที่ตั้งหอกระจายข่าว	สถานีอนามัย	วัด	วัด
-ลักษณะการติดตั้งลำโพง	บนต้นไม้สูง	บนทอสุง มีโครงเหล็กถาวร	บนแท็งค์น้ำ
-ค่าใช้จ่ายในกิจการหอกระจายข่าว/เดือน	100 บาท	200 บาท	300 บาท
-เริ่มดำเนินการด้านสาธารณสุขมูลฐาน	พ.ศ. 2529	พ.ศ. 2531	พ.ศ. 2529

ลักษณะของบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวแบบต่าง ๆ

สมมติฐานข้อที่ 1

หอกระจายข่าวที่มีการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ จะมีบทบาทในการดำเนินงานแตกต่างกับหอกระจายข่าวที่มีรูปแบบการบริหารงานแบบอื่น ๆ

พบว่าหอกระจายข่าวแต่ละแห่ง ได้กระทำบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวที่แบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะใหญ่ ๆ ที่ครอบคลุมขั้นตอนในการปฏิบัติงานของหอกระจายข่าวทุกประเภท ซึ่งได้แก่

1. บทบาทหน้าที่ในการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาจัดรายการ
2. บทบาทหน้าที่ในการจัดรายการตามปัญหาและความต้องการของชุมชน
3. บทบาทหน้าที่ในการวางแผนกระจายเสียง
4. บทบาทหน้าที่ในการติดตามประเมินผล

ในแต่ละบทบาทหน้าที่นี้ ผู้วิจัยได้สำรวจเจาะลึกไปถึงกิจกรรมที่กระทำว่ามีความบ่อยครั้งมากน้อยเพียงไร ซึ่งผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาจัดรายการ

1.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการสำรวจปัญหาในหมู่บ้านโดยการสอบถามด้วยตนเอง (ตารางที่ 2) จากการสอบถามจากผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวทั้ง 3 แห่งพบว่า หอกระจายข่าวที่บริหารในรูปคณะกรรมการและรูปกิ่งคณะกรรมการ จะทำการสำรวจปัญหาทุกสัปดาห์โดยวิธีการถามจากชาวบ้านที่มารับบริการที่สถานีอนามัย และการออกท้องที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปเฉพาะบุคคลจะทำการสำรวจปัญหาทุก ๆ 1 เดือน โดยเจ้าหน้าที่จะนำปัญหานั้นมาอมอบให้ผู้ดำเนินงานหอกระจายข่าวจัดรายการต่อไป

1.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการประชุมชาวบ้านเพื่อปรึกษาปัญหา (ตารางที่ 2) พบว่าหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปคณะกรรมการจะกระทำบทบาทนี้บ่อยครั้งที่สุดคือทุก ๆ 1 เดือนครั้ง ซึ่งเป็นเพราะการที่มีคณะกรรมการที่มาจากหลายฝ่าย ทำให้รู้แนวทางที่จะจัดดำเนินการประชุมชาวบ้านเพื่อปรึกษาหารือ ส่วนหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปกิ่งคณะ

กรรมการกระต๋าน้อยครั้งกว่า คือมากกว่า 2 เดือนครั้ง เนื่องจากคณะกรรมการมักจะมีการรวมกลุ่มกันเพื่อวางแผนน้อยกว่า สำหรับหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปเฉพาะบุคคลไม่เคยทำหน้าทีนี้เลย เพราะผู้ดำเนินการหอกระจายข่าวยังไม่มีความคิดในการที่จะรับข้อมูลข่าวสารจากประชาชน

1.3 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการให้ผู้นำหมู่บ้านหรืออาสาสมัครช่วยสำรวจปัญหาของหมู่บ้าน (ตารางที่ 2) พบว่าหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปคณะกรรมการกับรูปกึ่งคณะกรรมการ กระทำบทบาทนี้เท่ากัน คือทุก ๆ เดือน ส่วนหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปเฉพาะบุคคลนั้นมีการกระจายเสียงในลักษณะตามความพอใจของตนเอง จึงให้ผู้นำหมู่บ้านหรืออาสาสมัครช่วยสำรวจปัญหาน้อยมาก คือ 2 เดือนกระทำเพียงครั้งเดียว

1.4 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการสำรวจปัญหาในหมู่บ้านจากการสังเกตสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 2) จากการสอบถามพบว่าหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการจะสังเกตสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน จากการที่ประชาชนมารับการรักษาพยาบาลว่ามีโรคอะไรกำลังระบาดในหมู่บ้าน แล้วก็นำมาจัดรายการเพื่อให้ประชาชนรู้จักวิธีการป้องกัน ซึ่งกระทำทุก 1 เดือน ส่วนหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปกึ่งคณะกรรมการจะสำรวจโดยดูจากแหล่งที่ทำให้เกิดโรค เช่น บริเวณที่มีน้ำขัง การทิ้งขยะมูลฝอย แล้วนำมาจัดรายการซึ่งกระทำทุกสัปดาห์ สำหรับหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขน้อยมาก จึงไม่ค่อยได้ทำการสำรวจสิ่งแวดล้อมบ่อยนัก พบว่ากระทำมากกว่า 2 เดือนครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 การปฏิบัติหน้าที่ในการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาจัด
รายการ

ลักษณะรูปแบบของ การบริหาร การปฏิบัติหน้าที่	รูปคณะกรรมการ	รูป เฉพาะบุคคล	รูป กึ่งคณะกรรมการ
การสำรวจปัญหาในหมู่บ้าน โดยการสอบถามด้วยคน เอง	ทุกสัปดาห์	ทุก 1 เดือน	ทุกสัปดาห์
การประชุมชาวบ้าน เพื่อ ปรึกษาปัญหา	ทุก 1 เดือน	ไม่เคยทำ	มากกว่า 2 เดือน ครั้ง
ให้ผู้นำหมู่บ้านหรืออาสา สมัครช่วยสำรวจปัญหาของ หมู่บ้าน	ทุก 1 เดือน	นานกว่า 2 เดือนครั้ง	ทุก 1 เดือน
สำรวจปัญหาในหมู่บ้านจาก การสังเกตสิ่งแวดล้อม	ทุก 1 เดือน	นานกว่า 2 เดือนครั้ง	ทุกสัปดาห์

ผลการวิเคราะห์เรื่องนี้ สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของหอกระจายข่าวในการสำรวจ
ปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาจัดรายการนั้น หอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการ
จะปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่ใกล้เคียงกับหอกระจายข่าวในรูปกึ่งคณะกรรมการ แต่จะแตกต่างกับ
หอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคล คือกระทำได้น้อยครั้งกว่าในทุก ๆ กิจกรรม

2. ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการจัดรายการตามปัญหาและความต้องการ
ของชุมชน

2.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการจัดรายการตามปัญหาที่ได้รับจาก
การสำรวจ (ตารางที่ 3)

เนื่องจากหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการมีผู้ดำเนินการสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข การจัดรายการกระจายเสียงที่จัด จึงนำปัญหาที่ได้จากการสำรวจมาจัดอย่างสม่ำเสมอ โดยกระทำ 1 เดือนคือ 1 ครั้ง แต่หอกระจายข่าวที่บริหารในรูปกิ่งคณะกรรมการ ถึงแม้ว่าจะมีผู้ดำเนินการสูงสุดคือพระ แต่ก็กระทำบ่อยครั้งกว่า คือทุก 7 สัปดาห์ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า หอกระจายข่าวที่บริหารในรูปกิ่งคณะกรรมการ จะมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดรายการเป็นชาวบ้านที่แบ่งเวลามาช่วยอย่างจริงจัง ทำให้จัดรายการตามปัญหาได้บ่อยครั้งกว่า สำหรับหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปเฉพาะบุคคลผู้ดำเนินการสูงสุดของหอกระจายข่าวเป็นเจ้าของอาคารจัดรายการจึงมักเน้นไปในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัด เช่น งานเทศกาลการทำบุญ เป็นต้น งานที่เกี่ยวข้องทางด้านสาธารณสุขจึงได้รับความสำคัญน้อยกว่า ทำให้การปฏิบัติบทบาทหน้าที่นี้ในช่วงระยะเวลา 2 เดือน จะกระทำเพียงหนึ่งครั้ง

2.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการจัดรายการตามที่สาธารณสุขให้มา
(ตามตารางที่ 3)

จากการสอบถามหอกระจายข่าวแบบค้าง ๆ ที่เป็นตัวอย่างของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทราบว่าสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐมได้มีโครงการที่จะเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานไปยังทุกหมู่บ้านในจังหวัดนครปฐม ดังนั้นฝ่ายเผยแพร่ความรู้ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐมจึงได้ทำสื่อในการเผยแพร่หลายแบบ สำหรับเทศบาลที่มีเรื่องราวที่ให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานนั้นจะเป็นสื่อที่นำไปแจกตามหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวโดยไม่คิดค่าตอบแทนแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้เมื่อไปสอบถามตามหอกระจายข่าวจึงได้ทราบว่าทุกแห่งจะมีเทศบาลที่สาธารณสุขให้มา และทุกแห่งจะนำมาจัดรายการในระยะที่ใกล้เคียงกัน คือ 1 เดือนคือ 1 ครั้ง

2.3 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการเลือกรายการจากสื่อมวลชนที่ตรงกับ
ปัญหาของชุมชน (ตามตารางที่ 3)

เนื่องจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ มักจะมีการนำข่าว
ที่เกี่ยวกับเรื่องราวทางด้านสาธารณสุขมูลฐาน เช่น ข่าวทางด้านโภชนาการ โรคติดต่อ และ
การวางแผนครอบครัว เป็นต้น มาเสนอข่าวต่าง ๆ เหล่านี้ผู้จัดรายการของหอกระจายข่าวจะ
นำมาพิจารณา เพื่อ เน้นให้ประชาชนในหมู่บ้านได้ตระหนักหรือได้ปฏิบัติตาม จากการสำรวจได้
พบว่าหอกระจายข่าวในรูปแบบกรรมการและหอกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการจะกระทำ
บทบาทนี้ในเวลาใกล้เคียงกันคือ ทุก ๆ สัปดาห์ ส่วนหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลจะกระทำ
น้อยครั้งกว่า คือ นานกว่า 2 เดือนครั้ง ที่เป็นเช่นนี้คงเนื่องมาจากว่า หอกระจายข่าวในรูป
คณะกรรมการและหอกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการมีอิสระและมีอำนาจ เดิมทีในการจัด
รายการกระจายเสียง ส่วนหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลนั้น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะต้องนำ
รายการต่าง ๆ ตามที่เห็นว่าสำคัญไปให้เจ้าอาวาสซึ่งคุม เครื่องกระจายเสียงออกอากาศให้
เมื่อไม่ค่อยได้รับความสะดวกจึงกระทำได้ไม่บ่อยครั้งนัก

2.4 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการจัดรายการตามความพอใจของชาวบ้าน
(ตามตารางที่ 3)

ในบางครั้งชาวบ้านจะเกิดความรู้สึกว่าหมู่บ้านของตน เริ่มมีบรรยากาศที่ไม่ถูก
สุขลักษณะตามหลักสาธารณสุขมูลฐาน จึงมีชาวบ้านนำเรื่องไปร้องเรียนเพื่อให้หอกระจายข่าว
ช่วยจัดรายการ เพื่อแก้ปัญหาที่ชาวบ้านต้องการ ซึ่งหอกระจายข่าวก็จะตอบสนองชาวบ้านในเรื่อง
นี้ด้วยการจัดรายการให้ตามต้องการ จากการสำรวจบทบาทหน้าที่นี้พบว่า หอกระจายข่าวในรูป
คณะกรรมการและหอกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการจะกระทำได้น้อยครั้งกว่า คือทุกสัปดาห์
ส่วนหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลไม่เคยกระทำเลย อาจจะเป็นเพราะการที่ผู้มีอำนาจใน
การควบคุมหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลยังไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะที่ทำหน้าที่รวบรวม เรื่องราว
ของชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของหมู่บ้านก็เห็นว่าการจัดรายการตามความพอใจของ
ชาวบ้านยังไม่สะดวกจึงไม่กระทำหน้าที่นี้

ตารางที่ 3 การปฏิบัติหน้าที่ในการจัดรายการตามปัญหาและความต้องการของชุมชน

ลักษณะรูปแบบของ การบริหารงาน การปฏิบัติหน้าที่	รูปคณะกรรมการ	รูปเฉพาะบุคคล	รูปกึ่งคณะกรรมการ
การจัดรายการตามปัญหาที่ได้ รับจากการสำรวจ	ทุก 1 เดือน	นานกว่า 2 เดือนครึ่ง	ทุกสัปดาห์
การจัดรายการตามที่ สาธารณสุขให้มา	ทุก 1 เดือน	ทุก 1 เดือน	ทุก 1 เดือน
การเลือกรายการจากสื่อ- มวลชนที่ตรงกับปัญหาของ ชุมชน	ทุกสัปดาห์	นานกว่า 2 เดือนครึ่ง	ทุกสัปดาห์
การจัดรายการตามความ พอใจของชาวบ้าน	ทุกสัปดาห์	ไม่เคยทำ	ทุกสัปดาห์

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของหอกระจายข่าวในการจัดรายการตามปัญหาและความต้องการของชุมชนนั้น หอกระจายข่าวในรูปแบบคณะกรรมการจะปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่ใกล้เคียงกับหอกระจายข่าวในรูปแบบกึ่งคณะกรรมการ แต่จะแตกต่างกับหอกระจายข่าวในรูปแบบเฉพาะบุคคล คือกระทำได้น้อยครั้งกว่าในทุก ๆ กิจกรรม

3. ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการวางแผนกระจายเสียง

หลังจากทำการสำรวจหออกระจายข่าวทั้ง 3 แห่ง พบว่ามีการกระทำบทบาทหน้าที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการจัดการวางออกอากาศตั้งแต่วันจันทร์-วันอาทิตย์ (ตามตารางที่ 4) ปรากฏว่าหออกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการได้กระทำบทบาทด้านนี้เป็นบางครั้งไม่สม่ำเสมอ แต่หออกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการกลับทำบทบาทนี้ทุกครั้งที่ในการออกอากาศ จากการสอบถามได้ทราบว่าหออกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการจะมีกรรมการจัดการวางเวลาในการออกอากาศโดยเฉพาะ ซึ่งกรรมการนี้จะทำการคัดเลือกรายการที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อชาวบ้าน สำหรับหออกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการนั้นผู้จัดการรายการคือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งบางครั้งถ้ามีงานประจำมาก ๆ ก็จะหยุดงานด้านการจัดการวางหออกระจายข่าวไปบ้าง จึงทำให้การจัดการรายการเป็นไปไม่สม่ำเสมอ ส่วนหออกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลไม่เคยมีการจัดการวางสำหรับการออกอากาศเลย เนื่องจากผู้มีอำนาจสูงสุดของหออกระจายข่าวซึ่งเป็นเจ้าอาวาสมิได้มอบหน้าที่นี้ให้แก่ผู้ใด ดังนั้นการออกอากาศจึงเป็นไปในลักษณะงานเฉพาะกิจเท่านั้น

3.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการออกอากาศที่แน่นอน (ตามตารางที่ 4) พบว่าหออกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการกับหออกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการมีการกำหนดเวลาออกอากาศที่แน่นอน โดยกระทำทุกวัน คือตอนเช้าระหว่างเวลา 6.00-8.00 น. ตอนเย็นระหว่างเวลา 19.00-19.30 น. สาเหตุที่ต้องกำหนดเวลาในช่วงเช้า 6.00-8.00 น. ก็เพราะชาวบ้านยังไม่ออกไปทำงานนอกบ้าน สำหรับในช่วงเย็นที่กำหนดเวลา 19.00-19.30 น. ก็เพราะชาวบ้านได้กลับมายังบ้านแล้ว พอเลยเวลา 19.30 น. ไปแล้วชาวบ้านก็จะเปิดวิทยุและวิทยุโทรทัศน์เพื่อดูรายการต่าง ๆ ตามที่เขาชอบ ส่วนหออกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลจะไม่กำหนดเวลาที่แน่นอนในการออกอากาศ เนื่องจากการกระจายเสียงจะเป็นลักษณะเฉพาะกิจ จึงมักจะออกอากาศเฉพาะบางวันและเฉพาะวันที่มีงานเทศกาลต่าง ๆ เท่านั้น

3.3 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการกำหนดเนื้อหาสำหรับออกอากาศ แต่ละวัน ตั้งแต่วันจันทร์-วันอาทิตย์ (ตามตารางที่ 4) พบว่าหออกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการและหออกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการมีการกำหนดเนื้อหาเพื่อการออกอากาศเพียงบางครั้ง สาเหตุที่หออกระจายข่าวทั้งสองไม่ได้กำหนดเนื้อหาเพื่อการออกอากาศทุกครั้งนั้น จากการสอบถาม

ทำให้ทราบว่าหอกระจายข่าวทั้งสองยังขาดบุคลากร ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดเนื้อหา และผู้ที่ทำหน้าที่นี้อยู่ก็มีภาระหน้าที่ด้านอื่นที่ต้องปฏิบัติ ทำให้ไม่มีเวลาทำงานด้านนี้มากนัก สำหรับหอกระจายข่าวในรูป เฉพาะบุคคลไม่เคยกระทำบทบาทหน้าที่นี้เลย ซึ่งเป็นเพราะยังขาดบุคลากรด้านนี้เช่นกัน และที่สำคัญคือผู้ควบคุมหอกระจายข่าวยังไม่ให้ความสำคัญในบทบาทหน้าที่นี้มากนัก

ตารางที่ 4 การปฏิบัติหน้าที่ในการวางแผนกระจายเสียง

ลักษณะรูปแบบของการ บริการงาน การปฏิบัติหน้าที่	รูปคณะกรรมการ	รูปเฉพาะบุคคล	รูปกึ่งคณะกรรมการ
การจัดตารางออกอากาศ ตั้งแต่วันจันทร์-วันอาทิตย์	บางครั้ง	ไม่เคยทำ	บางครั้ง
มีการกำหนดเวลาแต่ละวัน ในการออกอากาศที่แน่นอน	ทุกครั้ง	ไม่เคยทำ	ทุกครั้ง
มีการกำหนดเนื้อหาสำหรับ ออกอากาศแต่ละวัน ตั้งแต่ วันจันทร์-วันอาทิตย์	บางครั้ง	ไม่เคยทำ	บางครั้ง

ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของหอกระจายข่าวในการวางแผนกระจายเสียงนั้น หอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการจะปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่ใกล้เคียงกับหอกระจายข่าวในรูปกึ่งคณะกรรมการ แต่จะแตกต่างกับหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลคือกระทำได้น้อยครั้งกว่าในทุก ๆ กิจกรรม

4. ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการกระจายเสียง

4.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการสังเกตจากการไปรับบริการ

สาธารณสุข (ตามตารางที่ 5) เมื่อหอกระจายข่าวได้ให้ข่าวสารด้านสาธารณสุขมูลฐานไปยังประชาชนแล้ว หน้าที่หนึ่งที่ควรปฏิบัติของหอกระจายข่าวเพื่อจะได้ทราบว่าประชาชนให้ความสนใจต่อข่าวสารด้านสาธารณสุขมูลฐานมากน้อยเพียงไรนั้น อาจสังเกตได้จากการไปรับบริการด้านสาธารณสุข ณ สถานีอนามัยในท้องถิ่นนั้น ซึ่งสิ่งนี้พบว่า หอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการกระทำบ่อยครั้งที่สุด คือสังเกตพฤติกรรมของประชาชนทุกสัปดาห์ รองลงมาคือหอกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการกระทำทุก 1 เดือน ส่วนหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลไม่เคยกระทำเลย ที่เป็นเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะผู้บริหารหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีในการสื่อสารแบบสองทาง ก็จะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วย เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงวิธีการสื่อสารต่อไป

4.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการประชุมชาวบ้านเพื่อออกเสียงแสดง

ความคิดเห็น (ตามตารางที่ 5) พบว่าหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการกระทำบ่อยที่สุด คือทุก 1 เดือน ส่วนหอกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการและหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลไม่เคยกระทำเลย ที่เป็นเช่นนี้เพราะการประชุมชาวบ้านเพื่อให้ออกเสียงแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน ส่วนใหญ่จะกระทำควบคู่ไปกับการประชุมเรื่องอื่น ๆ ของหมู่บ้าน ดังนั้นเมื่อมีการประชุมชาวบ้านน้อยครั้งหรือหมู่บ้านบางแห่งไม่เคยมีการประชุมชาวบ้านเลย จึงทำให้หอกระจายข่าวกระทำบทบาทด้านนี้ได้น้อยมากหรือไม่ได้กระทำเลย

4.3 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการใช้แบบสอบถามกับชาวบ้าน (ตาม

ตารางที่ 5) พบว่ามีการกระทำด้านนี้น้อยมาก แต่ก็ยังมีความแตกต่างที่ปรากฏให้เห็นคือ แม้หอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการจะกระทำนานกว่า 2 เดือนครั้ง แต่หอกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการกับหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลไม่เคยกระทำเลย ที่เป็นเช่นนี้เพราะการทำแบบสอบถามจะต้องใช้งบประมาณมาก แต่หอกระจายข่าวโดยทั่วไปมักจะไม่ได้รับงบประมาณจากที่ใด สำหรับหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการแห่งนี้จะมีเงินบางส่วนที่ได้รับจากการบริจาคของประชาชน จึงได้มีการทำแบบสอบถามขึ้น

4.4 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการสัมภาษณ์ชาวบ้าน (ตามตารางที่ 5)

การสัมภาษณ์ชาวบ้านเพื่อการประเมินผลการกระจายเสียง จะกระทำได้ง่ายถ้าผู้บริหารงาน

หอกระจายข่าวเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพราะชาวบ้านจะมาติดต่ออยู่เสมอ สำหรับหอกระจายข่าวที่บริหารโดยพระก็มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนที่มาทำบุญหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต่าง ๆ ภายในวัดเช่นกัน แต่สำหรับหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลที่ทำการศึกษาคำนี้ก็ตั้งอยู่ในวัดและมีเจ้าอาวาสเป็นผู้ควบคุมหอกระจายข่าว แต่ปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้ได้น้อยกว่าหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะการขาดบุคลากรที่ช่วยในการดำเนินงานหอกระจายข่าว ดังนั้นผลของการวิเคราะห์จึงพบว่า หอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการจะกระทำบทบาทหน้าที่นี้ทุกสัปดาห์ซึ่งเท่ากับหอกระจายข่าวในรูปทั้งคณะกรรมการ ส่วนหอกระจายข่าวในรูปเฉพาะบุคคลจะกระทำทุก 1 เดือน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 การปฏิบัติหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการกระจายเสียง

ลักษณะรูปแบบของ การบริหารงาน การปฏิบัติหน้าที่	รูปคณะกรรมการ	รูปเฉพาะบุคคล	รูปกึ่งคณะกรรมการ
สังเกตจากการไปรับบริการ ด้านสาธารณสุข	ทุกสัปดาห์	ไม่เคยทำ	ทุก 1 เดือน
ประชุมชาวบ้าน เพื่อออกเสียง แสดงความคิดเห็น	ทุก 1 เดือน	ไม่เคยทำ	ไม่เคยทำ
การใช้แบบสอบถามกับชาวบ้าน	นานกว่า 2 เดือน ครั้ง	ไม่เคยทำ	ไม่เคยทำ
การสัมภาษณ์ชาวบ้าน	ทุกสัปดาห์	ทุก 1 เดือน	ทุกสัปดาห์

ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวพบว่า บทบาทหน้าที่ของหอกระจายข่าวในการติดตามประเมินผลการกระจายเสียงนั้น หอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ได้แตกต่างกับหอกระจายข่าวที่บริหารงานในรูปแบบอื่น คือมีความถี่ในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่า ส่วนหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่นไม่ค่อยได้กระทำการติดตามประเมินผลมากนัก ในบางกิจกรรมของการประเมินผลไม่เคยกระทำเลย จึงสรุปได้ว่าหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการมีการดำเนินงานแตกต่างกับหอกระจายข่าวที่บริหารงานในรูปแบบอื่นเฉพาะบทบาทหน้าที่นี้

เมื่อนำบทบาทหน้าที่ของหอกระจายข่าวทั้ง 4 ลักษณะใหญ่ที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้ว มาพิจารณารวม ๆ อีกครั้งหนึ่ง ก็พบว่าหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการไม่ได้มีการกระทำบทบาทหน้าที่แตกต่างไปจากหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะหอกระจายข่าวในรูปกึ่งคณะกรรมการพบว่ามี การกระทำบทบาททางด้านได้บ่อยครั้งกว่าหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการ เช่น การสำรวจปัญหาในหมู่บ้านจากการสังเกตสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานของประชาชนในหมู่บ้านต่าง ๆ

แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐาน ได้นำไปทดสอบกับประชาชนใน 5 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1 เป็นหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวที่บริหารในรูปแบบคณะกรรมการ เก็บข้อมูลได้ 50 ตัวอย่าง หมู่ที่ 2 เป็นหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวบริหารงานในรูปเฉพาะบุคคล เก็บข้อมูลได้ 48 ตัวอย่าง หมู่ที่ 3 เป็นหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวบริหารงานในรูปกิ่งคณะกรรมการ เก็บข้อมูลได้ 49 ตัวอย่าง หมู่ที่ 4 เป็นหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว เก็บข้อมูลได้ 47 ตัวอย่าง หมู่ที่ 5 เป็นหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว เก็บข้อมูลได้ 50 ตัวอย่าง

สรุปรวมข้อมูลที่ได้จากหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว 147 ตัวอย่าง ส่วนหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าวเก็บข้อมูลได้รวมทั้งหมด 97 ตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการทดสอบ (ตามตารางที่ 6)

เพศ จากประชากรทั้งหมด 244 ตัวอย่าง ปรากฏว่าเป็นหญิงมากกว่าชาย คือ เป็นหญิง 153 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 เป็นชาย 91 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 เทียบจำนวนเพศชายของหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวและหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว พบว่าใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 38.8 และ 35.0 ตามลำดับ เพศหญิงก็มีจำนวนใกล้เคียงเช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 61.2 และ 65.0 ตามลำดับ

อายุ กลุ่มอายุที่มีมากที่สุดของหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภท คือผู้ที่มียุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.6 ส่วนกลุ่มอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นอัตรา ร้อยละ 4.1

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ป.1-ป.4 ร้อยละ 73.0

ศาสนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา ซึ่งแยกเป็นในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวนับถือพุทธศาสนา ร้อยละ 96.0 ส่วนในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าวนับถือพุทธศาสนา ร้อยละ

สถานภาพการสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสและอยู่ด้วยกันคือ ร้อยละ 77.9

อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 53.3 รองลงมาคือ อาชีพ

รับจ้าง ร้อยละ 27.4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการทดสอบ แยกตามลักษณะของหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว และหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว

44

ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการทดสอบ	หมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว								หมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว						รวมทั้งหมด	
	หมู่ที่ 1		หมู่ที่ 2		หมู่ที่ 3		รวม		หมู่ที่ 4		หมู่ที่ 5		รวม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ																
ชาย	16	23.0	15	31.3	26	53.0	57	38.8	18	38.3	16	32.0	34	35.0	91	37.2
หญิง	34	78.0	33	68.7	23	47.0	90	61.2	29	61.7	34	68.0	63	65.0	153	62.8
รวม	50	100.0	48	100.0	49	100.0	147	100.0	47	100.0	50	100.0	97	100.0	244	100.0
อายุ																
ต่ำกว่า 20	1	2.0	1	2.1	1	2.0	3	2.0	2	4.2	5	10.0	7	7.2	10	4.1
20 - 29	26	52.0	15	31.1	5	10.2	46	31.3	14	29.8	9	18.0	23	23.7	69	28.3
30 - 39	17	34.0	16	33.3	16	32.7	49	33.3	10	21.3	18	36.0	28	28.9	77	31.6
40 - 49	5	10.0	9	18.7	8	16.3	22	15.0	13	27.7	9	18.0	22	22.7	44	18.0
50 - 59	1	2.0	1	2.1	7	14.3	9	6.1	6	12.8	5	10.0	11	11.3	20	8.2
60 ปีขึ้นไป	-	-	6	12.5	12	24.5	18	12.3	2	4.2	4	8.0	6	6.2	24	9.8
รวม รวม	50	100.0	48	100.0	49	100.0	147	100.0	47	100.0	50	100.0	97	100.0	244	100.0

ข้อมูลทั่วไปของผู้รับ การทดสอบ	หมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว								หมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว						รวม	
	หมู่ที่ 1		หมู่ที่ 2		หมู่ที่ 3		รวม		หมู่ที่ 4		หมู่ที่ 5		รวม		ทั้งหมด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา																
ไม่ได้เรียน	2	4.0	-	-	2	4.1	4	2.7	3	6.4	3	6.0	6	6.2	10	4.1
ป.1 - ป.4	39	78.0	36	75.0	41	83.7	116	78.9	29	61.7	33	66.0	62	63.9	178	73.0
ป.5 - ป.6	5	10.0	7	14.6	4	8.2	16	10.9	8	17.0	6	12.0	14	14.4	30	12.3
ม.1 - ม.3	1	2.0	2	4.2	1	2.0	4	2.7	3	6.4	3	6.0	6	6.2	10	4.1
สูงกว่า ม.3	3	6.0	3	6.3	1	2.0	7	4.8	4	8.5	5	10.0	9	9.3	16	6.5
รวม	50	100.0	48	100.0	49	100.0	147	100.0	47	100.0	50	100.0	97	100.0	244	100.0

ข้อมูลทั่วไปของผู้รับ การทดสอบ	หมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว								หมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว						รวม ทั้งหมด	
	หมู่ที่ 1		หมู่ที่ 2		หมู่ที่ 3		รวม		หมู่ที่ 4		หมู่ที่ 5		รวม		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
<u>ศาสนา</u>																
พุทธ	47	94.0	48	100.0	49	100.0	144	98.0	46	97.9	50	100.0	96	99.0	240	98.4
อื่น ๆ	3	6.0	-	-	-	-	3	2.0	1	2.1	-	-	1	1.0	4	1.6
รวม	50	100.0	48	100.0	49	100.0	147	100.0	47	100.0	50	100.0	97	100.0	244	100.0
<u>สถานภาพสมรส</u>																
โสด	9	18.0	8	16.7	3	6.1	20	13.6	8	17.0	11	22.0	19	19.6	39	16.0
แต่งงานและอยู่ด้วยกัน	39	78.0	36	75.0	39	97.6	114	77.6	37	78.7	39	78.0	76	78.4	190	77.9
แต่งงานแต่แยกกันอยู่	2	4.0	-	-	4	8.2	6	4.1	1	2.1	-	-	1	1.0	7	2.9
หย่า	-	-	3	6.3	-	-	3	2.0	-	-	-	-	-	-	3	1.2
คู่สมรส เสียชีวิต	-	-	1	2.1	3	6.1	4	2.7	1	2.1	-	-	1	1.0	5	2.0
รวม	50	100.0	48	100.0	49	100.0	147	100.0	47	100.0	50	100.0	97	100.0	244	100.0

ข้อมูลทั่วไปของผู้รับ การทดสอบ	หมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว								หมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว						รวม	
	หมู่ที่ 1		หมู่ที่ 2		หมู่ที่ 3		รวม		หมู่ที่ 4		หมู่ที่ 5		รวม		ทั้งหมด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>อาชีพ</u>																
เกษตรกรรวม	33	66.0	21	43.8	38	77.6	92	62.6	15	31.9	23	46.0	38	39.2	130	53.3
รับจ้าง	9	18.0	21	43.8	5	10.2	35	23.8	20	42.5	12	24.0	32	33.0	67	27.4
ค้าขาย	2	4.0	-	-	3	6.1	5	3.4	2	4.3	3	6.0	5	5.2	10	4.1
รับราชการ	-	-	2	4.2	2	4.1	4	2.7	-	-	4	8.0	4	4.1	8	3.3
แม่บ้าน	4	8.0	4	8.3	1	2.0	9	6.1	10	21.3	8	16.0	18	18.5	27	11.1
อาชีพอื่น ๆ	2	4.0	-	-	-	-	2	1.4	-	-	-	-	-	-	2	0.8
รวม	50	100.0	48	100.0	49	100.0	147	100.0	47	100.0	50	100.0	97	100.0	244	100.0

วิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานของกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการกับหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น

สมมติฐานของการวิจัย ข้อที่ 2

ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวซึ่งบริหารงานในรูปคณะกรรมการ จะมีความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานแตกต่างกับประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานในรูปแบบอื่น

การวิเคราะห์ได้กระทำโดยการนำแบบทดสอบความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานไปทดสอบกับประชาชนในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปกรรมการ 1 หมู่บ้าน และทดสอบกับประชาชนในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น ๆ 2 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านที่บริหารงานในรูปเฉพาะบุคคล 1 หมู่บ้าน กับหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปกิ่งคณะกรรมการอีก 1 หมู่บ้าน จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการมาเปรียบเทียบกับหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น คะแนนของความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานที่ได้จากการทดสอบครั้งนี้ นำมาวิเคราะห์โดยแบ่งความรู้ออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การวางแผนครอบครัว/อนามัยแม่และเด็ก	12	คะแนน
2. การโภชนาการ	6	คะแนน
3. การจัดหา น้ำสะอาด และสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	12	คะแนน
4. การให้ภูมิคุ้มกันโรค	12	คะแนน
รวมทั้งหมด	42	คะแนน

ในตอนท้ายเป็นการวิเคราะห์คะแนนรวมทั้ง 4 ด้าน

1. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเรื่องการวางแผนครอบครัว/อนามัยแม่และเด็ก ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานในรูปคณะกรรมการได้คะแนนเฉลี่ย 8.90 ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น ๆ ได้คะแนนเฉลี่ย 9.21

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้ t-test คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว/อนามัยแม่และเด็กของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภท ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงการ เปรียบ เทียบความรู้ความ เข้าใจ เรื่องการวางแผนครอบครัว/อนามัยแม่ และ เด็ก ของประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการกับหมู่บ้าน ที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROF.
บริหารในรูปคณะกรรมการ	50	8.90	1.18			
บริหารในรูปแบบอื่น	97	9.21	1.27	1.50	106.04	.138

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สรุปได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าว ในรูปคณะกรรมการ มีความรู้เรื่อง การวางแผนครอบครัว/อนามัยแม่และเด็ก ไม่แตกต่างกับ ประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เรื่องการโฆษณาการ ปรากฏว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการได้คะแนนเฉลี่ย 4.82 ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น ได้คะแนนเฉลี่ย 4.75

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้ t-test พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการโฆษณาการของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภทไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงการ เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องการโฆษณาการ ของประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการกับหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROB
บริหารในรูปคณะกรรมการ	50	4.82	1.20			
				.33	94.02	.77
บริหารในรูปแบบอื่น ๆ	97	4.75	1.13			

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการ มีความรู้เรื่องโฆษณาการไม่แตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น

3. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เรื่องการจัดการหาน้ำสะอาดและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการได้คะแนนเฉลี่ย 10.30 ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่นๆ ได้คะแนนเฉลี่ย 9.53

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้ t-test พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการจัดการหาน้ำสะอาดและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีการบริหารในรูปคณะกรรมการ มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารในรูปแบบอื่นๆ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการจัดการหาน้ำสะอาดและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ของประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการ กับหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่นๆ

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROB.
บริหารในรูปคณะกรรมการ	50	10.30	1.84	2.43	93.85	.017*
บริหารในรูปแบบอื่นๆ	97	9.53	1.73			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ เรื่องนี้สรุปได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการมีความรู้เรื่องการจัดการหาน้ำสะอาดและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมสูงกว่าประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่นๆ

4. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เรื่องการให้ภูมิคุ้มกันโรค

ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการได้คะแนนเฉลี่ย

9.44 ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น ได้คะแนนเฉลี่ย 9.26

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้ t-test พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องภูมิคุ้มกันโรคของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภท ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงการ เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการให้ภูมิคุ้มกันโรคของประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการ กับหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROB.
บริหารในรูปคณะกรรมการ	50	9.44	1.84			
บริหารในรูปแบบอื่นๆ	97	9.26	1.50	.57	83.40	.571

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการ มีความรู้เรื่องการให้ภูมิคุ้มกันโรคไม่แตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น

การวิเคราะห์คะแนนรวมของสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 4 เรื่อง

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานรวมทั้ง 4 เรื่องมาเปรียบเทียบกันแล้ว ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการได้คะแนนเฉลี่ย 33.46 ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น ได้คะแนนเฉลี่ย 32.77 ผลของการทดสอบทางสถิติโดยใช้ t-test พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานรวมทั้ง 4 เรื่องของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภทแตกต่างกันเล็กน้อย จนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐาน รวม 4 เรื่องของประชาชนในหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการกับหมู่บ้านที่มีการบริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROB.
บริหารในรูปคณะกรรมการ	50	33.46	3.59			
บริหารในรูปแบบอื่น ๆ	97	32.77	4.17	1.04	112.91	.302

ผลการวิเคราะห์เรื่องนี้สรุปได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปคณะกรรมการ มีความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 4 เรื่องไม่แตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่บริหารงานหอกระจายข่าวในรูปแบบอื่น

วิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานของกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มี
หอกระจายข่าว และหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว

สมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 3

ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว จะมีความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุข
มูลฐานแตกต่างกับประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว

การวิเคราะห์ได้กระทำโดยนำแบบสอบถามความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานไปทดสอบ
กับประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว 3 หมู่บ้าน และทดสอบกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มี
หอกระจายข่าว 2 หมู่บ้าน จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาเปรียบเทียบความแตกต่าง
สำหรับคะแนนของความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขมูลฐานที่ทำการทดสอบนี้ ได้นำมาวิเคราะห์
โดยแบ่งความรู้ออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การวางแผนครอบครัว/อนามัยแม่และเด็ก	12	คะแนน
2. การโภชนาการ	6	คะแนน
3. การจัดหาน้ำสะอาด และสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	12	คะแนน
4. การให้ภูมิคุ้มกันโรค	12	คะแนน
รวมทั้งหมด	42	คะแนน

และในคอนท้าย เป็นการวิเคราะห์คะแนนรวมของสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 4 ด้าน

1. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เรื่องการวางแผนครอบครัว/อนามัย
แม่และเด็ก ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว ได้คะแนนเฉลี่ย 9.10 ส่วน
ประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าวได้คะแนนเฉลี่ย 9.04

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างทางสถิติโดยใช้ t-test พบว่า คะแนน
เฉลี่ยความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว/อนามัยแม่และเด็กของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประ-
เภทไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนครอบครัว/อนามัยแม่และเด็ก ของประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวกับหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROB.
หมู่บ้านที่มีหอกระจาย- ข่าว	147	9.10	1.25			
				.41	204.79	.681
หมู่บ้านที่ไม่มีหอ กระจายข่าว	97	9.04	1.25			

ผลการวิเคราะห์เรื่องนี้สรุปได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวมีความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว/อนามัยแม่และเด็ก ไม่แตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเรื่องการโภชนาการ ปรากฏว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกกระจายข้าวได้คะแนนเฉลี่ย 4.77 ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกกระจายข้าวได้คะแนนเฉลี่ย 4.89

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้ t-test พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการโภชนาการของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภทไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องการโภชนาการของประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกกระจายข้าว กับหมู่บ้านที่ไม่มีหอกกระจายข้าว

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROB.
หมู่บ้านที่มีหอกกระจาย- ข้าว	147	4.77	1.15			
				.85	219.60	.396
หมู่บ้านที่ไม่มีหอก กระจายข้าว	97	4.89	1.04			

ผลการวิเคราะห์เรื่องนี้สรุปได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกกระจายข้าวมีความรู้เรื่องการโภชนาการ ไม่แตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกกระจายข้าว

3. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เรื่องการจัดหาน้ำสะอาดและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวได้คะแนนเฉลี่ย 9.97 ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าวได้คะแนนเฉลี่ย 10.16

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้ t-test พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ เรื่องการจัดหาน้ำดื่มและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภท ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการจัดหาน้ำสะอาดและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว กับหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROB.
หมู่บ้านที่มีหอกระจาย- ข่าว	147	9.79	1.80			
				1.69	223.38	.093
หมู่บ้านที่ไม่มีหอ กระจายข่าว	97	10.16	1.57			

ผลการวิเคราะห์เรื่องนี้สรุปได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวมีความรู้ เรื่องการจัดหาน้ำสะอาดและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว

4. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เรื่องการให้ภูมิคุ้มกันโรค

ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวได้คะแนนเฉลี่ย 9.32 ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าวได้คะแนนเฉลี่ย 8.24

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้ t-test พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องภูมิคุ้มกันโรคของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการให้ภูมิคุ้มกันโรคของประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว กับหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROB.
หมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าว	147	9.32	1.62			
หมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว	97	8.24	1.88	4.63	184.12	.000**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์เรื่องนี้ สรุปได้ว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีหอกระจายข่าวมีความรู้เรื่องการให้ภูมิคุ้มกันโรค สูงกว่าประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหอกระจายข่าว

การวิเคราะห์คะแนนรวมของসাধারণসুখমূল্যরাত্ত 4 দাঁ

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านসাধারণসুখমূল্যরাত্ত 4 เรื่องมาเปรียบเทียบกันแล้ว ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีหokerกระจายข่าวได้คะแนนเฉลี่ย 33.0 ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหokerกระจายข่าวได้คะแนน 32.35 ผลของการทดสอบข้อมูลทางสถิติโดยใช้ t-test พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านসাধারণসুখমূল্যরাত্ত 4 เรื่อง ของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ประเภทแตกต่างกันเล็กน้อย จนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตาราง 16

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านসাধারণসুখমূল্যরাত্ত 4 เรื่อง ของประชาชนในหมู่บ้านที่มีหokerกระจายข่าว กับหมู่บ้านที่ไม่มีหokerกระจายข่าว

ตัวแปร	N	\bar{X}	SD.	t	DF.	2-TAIL PROB.
หมู่บ้านที่มีหokerกระจาย-						
ข่าว	147	33.0	3.99			
				1.26	205.56	.210
หมู่บ้านที่ไม่มี						
หokerกระจายข่าว	97	32.35	3.99			

ผลการวิเคราะห์เรื่องนี้สรุปได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีหokerกระจายข่าวมีความรู้ด้านসাধারণসুখমূল্যরাত্ত 4 เรื่อง ไม่แตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีหokerกระจายข่าว